

АБОНАМЕНТЪ

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.

Единъ брой 20 стат.

Телефонъ № 358.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народенъ Съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — площадъ „Черна Джамия“ № 5.

Излиза сряда и събота.

Разкося не се връща.

Добруджанци и народния празникъ Св. Св. Кирилъ и Методи.

Върховниятъ управителенъ съветъ на добруджанскитъ организации въ България поканва всички добруджанци, живущи въ столицата и членовете на д-во „Добруджа“, както и бѣжанцитъ, които се намиратъ временно въ София, да се явятъ въ 9 ч. сутринта, въ събота, 11 май, въ помещението на организацията, площадъ „Черна Джамия“ № 5, отъ дѣто, заедно съ знамето, ще се потегли за молебена и се вземе участие въ празника.

Желателно е да присъствуватъ всички добруджанци.

ОТЪ ВЪРХОВНИЯ УПРАВИТЕЛЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Положението въ Добруджа.

Съобщение на Централния Добруджански Народенъ Съветъ.

Отъ всички кжтове на Добруджа пристигатъ прѣзъ послѣдните дни твърди обезпокоителни свѣдѣния. Редътъ и спокойствието въ цѣлата областъ сж сериозно застрашени отъ непрестанни прѣдизвикателства на ромжиската администрация. За да оправдае своитъ произволи, ромжиската администрация прѣди мѣсецъ създаде и разпространи легендата, че въ Добруджа се водятъ болшевишки агитации, че тамъ се образуватъ български въоръжени чети и се готви въстание. Провѣрени на самото мѣсто, ромжискитъ твърдения се оказаха чиста измислица. Изпратенитъ съглашенски войски въ мѣстата, дѣто ромжиската администрация твърдише, че сж се появили въоръжени болшевишки банди, не намѣриха ни най-малка слѣда отъ каквото и да е болшевишко или друго революционно движение. Никакви агитации и опити за въстание не сж правени въ Добруджа. Обществено-стопански условия за болшевишмъ тамъ нѣма и не може да има срдѣдно население, съставено почти изключително отъ дребни и срдѣдни собственици, ревниво привързани къмъ своята земя и всецѣло отдадени на своя миренъ земеделски трудъ.

Слѣдъ като не успѣ да установи и докаже прѣдъ окупационнитъ власти съществуването на каквито и да е опити за безредици и външения, ромжиската администрация сега прибѣгва до нови безскрупулни похвати, за да оправдае интригитъ и клеветитъ си противъ мирнитъ добруджански жители. Чрѣзъ дрѣзки прѣдизвикателства тя се стреми да създаде срдѣдъ тѣхъ смуте и безредици. Напослѣдъкъ голѣми групи отъ ромжиски жандарми почти всѣки день обсаждатъ българскитъ села, откриватъ пушеченъ огънь по тѣхъ и, слѣдъ като прѣдизвикатъ по тоя начинъ паника между населението, нахлуватъ въ селата, залавятъ по-виднитъ имъ жители, обявяватъ ги за болшевики, арестуватъ ги и най-безчовѣчно ги малтретиратъ. Такива нападения сж извършени на 1 априлъ прѣзъ нощта въ с. Сарънаръ, Тутраканско, на 17 и 20 априлъ въ с. Гурково, Балчишко, на 19 априлъ въ с. Трупчоларъ, Куртбунарско, на 24 априлъ въ с. Кууджукъ и с. Карамурадъ, Добришко.

Съ явното намерение да се прѣдизвика населението на въоръжена самозащита, въ Куртбунарско, Тутраканско и Силистренско, образуватъ отъ ромжиски-пришелци отъ Ромжия разбойнишки шѣпки, които отъ два мѣсеца насамъ почти вседневно прѣдъ очитъ на ромжискитъ жандарми нападатъ, обиратъ, малтретиратъ и убиватъ житницитъ по житищата и земеделцитъ, които излизатъ на работа по полето. Ромжиската полиция до сега не е взела никакви мѣрки за прѣследването и залавянето на тия разбойнишки банди. Нѣщо повече: когато населението залавя и прѣдава разбойницитъ на полицията, послѣдната веднага ги освобождава. Такъвъ случай има въ с. Караджагъ, Куртбунарско.

Самата ромжиска администрация върши изъ българскитъ и турскитъ села безнаказано явни грабежи. Ромжискитъ чиновници и стражари насилватъ населението да имъ дава безплатно храна, вино, ракия, квартири, покжцинини, дрехи, прѣвозни срдѣства и всичко, каквото имъ се хаѣса. Въ много села ромжискитъ чиновници сж заграбили отъ българскитъ домакинства най-хубавитъ покжцинини и най-хубавия добитъкъ и сж го подѣлили помежду си. На много мѣста полицията е заставила селянитъ да отдѣлятъ частъ отъ своитъ ниви и да ги засѣватъ безплатно за общинскитъ ромжиски чиновници: кмета, секретаря, свещеника, учителя и горскитъ и полицейски стражари. Тя туря ржка върху полскитъ имоти на жителитъ, които съ тероръ принуждава да напускатъ роднитъ си огнища и да бѣгатъ въ България.

Всѣки день ромжиската полиция измисля всевъзможни обвинения срдѣшу по-първитъ хора въ селата, арестува ги, залаща ги съ военни сждилища и разстрѣлване, бие ги най-жестоко, разкарва ги върази по полицейскитъ участъци и ги изнудва да я броятъ голѣми суми, за да бждатъ освободени. Жестокостята на ромжиската полиция нѣма равна на себе си. Стотици невинни добруджански жители сж прѣбити, осакатени и ограбени отъ нея. Между нейнитъ нещастни жертви има хора съ прѣчупени ржцѣ, крака и ребра, съ прѣмазани гърди и грѣбнаци, съ изкъртени вжби, съ пробити глави, съ прѣ-

рѣзани грѣклани; има хора хвърлени на смъртно легло вследствие на безчовѣчни изтезания.

Въ много села ромжискитъ чиновници сж дрѣзали съ насилия да посѣгатъ върху честта на българскитъ семейства. Има невинни български жени и дѣвци арестувани, изнасилени въ затѣритъ и слѣдъ туй освободени. До кждѣ достига циничната дървоствъ на ромжиската полиция, показва слѣдния фактъ: на 7 априлъ т. г. трима ромжиски стражари заловили на полето 16-годишното момиче Василка Недѣлчо Стоянова отъ село Усулкой, Куртбунарско, отвели го въ близката гора, обезчестили го и всѣки по редъ най-безсрамно сж се гаврили съ него. Слѣдъ туй го откарватъ въ селската общинска канцелария и тамъ всѣки ромжиски стражари отъ полицейската секция отново, подъ редъ го изнасилватъ, до като момичето се умомѣрква. Подобни случаи могатъ да се наброятъ съ десетки.

Прѣследвано, сграбвано и малтретирано на всѣка стѣпка, населението не може да се занимава спокойно съ своя поминѣкъ. Отъ четири мѣсеца насамъ стотици добруджански жители отъ всѣки съсловия и народности напускатъ всѣки день роднитъ си огнища, имотитъ и поминѣка си и бѣгатъ въ България. Пограничнитъ села и градове отъ Русе до Варна сж прѣпълнени съ бѣжанци. Само прѣзъ Варна до 7 май т. г. сж минали 5812 добруджански бѣжанци, отъ които 3317 българи, 1078 татари, 662 турци, 151 евреи, 310 руси, 107 нѣмци, 70 ромжиски, 47 цигани, 22 албанци, 22 гагаузи, 11 арменци, 12 гърци и 1 черногорецъ. Въ сѣверна Добруджа, особено въ Тулчинско, В.бадѣшко и Коджеляшко, много българи, руси, турци и нѣмци сж избѣгали въ горитъ, за да се спасятъ отъ прѣследванията и жестокоститъ на ромжиската полиция.

Въ единъ моментъ, когато Ромжия води борба на два фронта противъ болшевишмъ, когато рускитъ болшевики се стремятъ прѣзъ Бесарабия да проникнатъ на Балканитъ, ромжиската администрация, водена отъ низки чувства на мѣстъ, на алчност и вулгаренъ шовинизмъ, има странното неблагоприятно да играе на болшевишмъ въ Добруджа, да прѣдизвика смуте и безредици и да създава срдѣдъ населението на строения, опасни за реда и спокойствието въ областта.

Прѣстѣпнитъ дѣяния на ромжиската власт не могатъ да бждатъ търпѣни въ никоя правова и културна държава; не могатъ да бждатъ понасяни отъ никое население, което има съзнание за своитъ граждански и човѣшки права. Дрѣзкото посѣгателство на ромжиската власт върху частната собственост, личната свобода и сѣмейната чест на гражданитъ въ Добруджа може да прѣдизвика дори най-лоялитъ, най-търпѣливитъ и най-благоразумнитъ отъ тѣхъ да прибѣгнатъ до нежелателни

саморазправитъ съ органитъ на тази власт. Ако добруджанското население пазѣ до сега пълно спокойствие и понася търпѣливо ромжиския тероръ, това не се дължи на малодушие или на отсъствие на гражданска доблестъ, а на твърдото му убѣждение, че безредицитъ и смутеветъ ще напакосятъ на правата му кауза и ще попрѣчатъ на справедливото разрѣшение на добруджанския въпросъ отъ конференцията на мира.

Централниятъ Добруджански Народенъ Съветъ, като изнася горнитъ факти, счита за свой дългъ повторно да заяви и подчертае, че спокойствието въ цѣла Добруджа мже да бжде напълно запазено и осигурено, щомъ се прѣкратятъ своеволята на ромжиската администрация. Като най-фикасни мѣрки, за да се възстанови тамъ правова редъ при сегашното прѣходно положение, Съветътъ посочва слѣдното:

1. Незабавно да се отсграница ромжиската администрация отъ цѣла Добруджа и да се въведе мѣстно управление подъ контрола на окупационнитъ войски на великитъ сили на Съглашенствето.
2. Да се освободятъ и върнатъ въ мѣстожителствето имъ всички добруджански жители, арестувани или отвлѣчени въ вътрѣшността на Ромжия.
3. Да се отворятъ всѣки народни училища и черкви, закрити отъ ромжискитъ власти, и да се гарантира пълна черковно-училищна автономия на всѣки народности.
4. Да се устроятъ мѣстни сждилища, въ които да участвуватъ прѣдставители на населението и на съглашенскитъ окупационни власти.
5. Да се изсѣдватъ и наказватъ всѣки прѣстѣпления, извършени отъ ромжиската администрация, и да се върнатъ на населението всѣки заграбени отъ нея имоти.
6. Подъ ръководството и контрола на офицеръ отъ окупационнитъ войски да се образува мѣстна милиция и жандармерия.

14. V. 1919 год.

(п.) Прѣдсед.: Д-ръ Ив. Д. Огняновъ.
(п.) Гл. секретаръ: А. Борлаковъ.

Борбата противъ болшевишмъ.

Концентрация на съглашенски войски.

Споредъ едно съобщение на „Опионионъ“ отъ Парижъ, концентрацията на съглашенскитъ войски на бесарабския фронтъ продължава. До сега на този фронтъ нѣмаше, освѣтъ малки съблѣсквания съ болшевикитъ. Но съсрѣдоточаването съглашенскитъ войски на този фронтъ означава една по-голѣма акция, която може да се очаква слѣдъ окончателната концентрация.

Военни съвѣщания въ Букурещъ.

Въ Букурещъ пристигнали полскитъ генерали Десбудиръ и Бали; тѣ били натоварени съ специална мисия прѣдъ ромжиското правителство. Въркането пристигането имъ е въ свързка съ координиране военнитъ дѣйстви между ромжиски и полски срдѣшу болшевикитъ.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци.)

Енчо Бошняковъ, бившъ чиновникъ, отъ гр. Добричъ и Петър Дойковъ, 36-год., търговецъ също отъ Добричъ, разказватъ: На 13 априлъ тръгнаха за България. За цѣлата се снабдили съ паспорти визираны отъ ромънските и английски власти. Енчо Бошняковъ носѣлъ съ себе си отчетни книжа, понеже билъ секретари-бирникъ въ Гюмюрджинско, за да си освободи гаранцията. Сжичиятъ денъ, на 12 часа по обѣдъ стигнали въ село Балджа. Тукъ поради тия книжа Енчо Бошняковъ билъ задържанъ и арестуванъ въ секцията. До 6 часа вечерта той стоялъ въ тая секция, слѣдъ това подъ конвой билъ закаранъ въ Добричъ и арестуванъ въ жандармерията. На другия денъ го разпиталъ единъ капитанъ, за какво е отишълъ въ България и за книгата, която носи съ себе си. Разпитвачътъ, безъ да погледне книгата, псувалъ го най-цинично. Слѣдъ това го изпратили въ сигурността, дѣто билъ сжщо разпитванъ и хуленъ. Книжката, за която толкова гюмюрджинци дигали, не погледнали. Въ Добричъ стоялъ арестуванъ 2 дена и слѣдъ това освободенъ.

Въ Добричъ постоянно се извършвали обирни. Ромънската полиция напълно бездѣйствувала по откриването на обиритъ. Положението е не сигурно, извършватъ се и убийства. На 14 априлъ синътъ на *Господинъ Тодоровъ*, младежъ, който се занимавалъ съ камутчиство, билъ раненъ на улицата отъ единъ ромънски полицай. Момчето си однавало дома и понеже дюкянъ му два пъти билъ обиранъ, въ единъ човалъ си носелъ стока — камути. Слѣдъ раняването му той живѣлъ два часа и билъ прѣгледанъ отъ английски и италиански лекари. Ранениятъ е разказалъ, че нападателътъ му е отъ ромънската полиция, приближилъ до него на около 3 метра и му поскѣла 400 лева. Младежътъ казалъ, че нѣма пари, защото ималъ всичко 5 лева и почналъ да се дърпа. Тогава ромънецътъ стрѣлялъ върху него.

Отъ 10—15 дена южната страна на града се пазѣла нощъ съ силенъ кордонъ отъ жандармерия и полиция да не би града да бѣде ненадѣйно нападнатъ отъ болшевики, идящи отъ България.

Ромънитъ снесли българскитъ фирми. Въ околната българскитъ училища били закрити. Въ града имало едно българско училище и то поради спянкитъ на ромънитъ не можело редовно да работи. Отъ всичкитъ училищни здания на българитъ е останено само едно основно училище.

Берко Клигеръ, 27-год. търговецъ отъ Махмудия, разказва:

Когато ромънитъ отидоха въ Добруджа, азъ бѣхъ при братъ си въ Галацъ и се канѣхъ да се върна въ Мах-

мудия при сѣмейството си. Слѣдъ заминаването на германцитъ отъ Ромъния, почна се едно грозно прѣсѣдване на българитъ, нѣмцитъ, турцитъ и еврейтъ и на тия, които сж били чиновници при германцитъ и българитъ. Азъ бѣхъ чиновникъ при германцитъ въ Гюргево — Рамаданъ. Поради това прѣсѣдване принуденъ бѣхъ да бѣгамъ въ България. На гара Гюргево азъ и още двама българи отъ Кюстенджанския окръгъ бѣхме уловени и закарани въ полицията. Самия полицай ни обискара и ни взе паритъ: на мене взе 8400 лева, на една българинъ — 300 лв., а на другия — 300 лв. и нѣщо. Това бѣ по 11 часа прѣди обѣдъ. Слѣдъ това ни напратиха въ *жандармерията*. Отъ полицията бѣ съобщено на жандармийския капитанъ за нашегъ изпращане, защото, като наближихме до жандармерията, ние чухме капитана като питаше, дали сж били докарвани двама българи и единъ еврейнъ. Шомъ стигнахме, бѣхме арестувани. Доде капитанътъ и ни пита за имената ни, Казахъ му името си. Почна да ме псува и бие съ пѣсницитъ. Сжщото направи и съ другитъ двама. А колкото за паритъ, ние още тогава ги прѣжалихме, защото капитанътъ ни каза: „Тия пари сж печелени прѣзъ време на война — нѣма да ги видите никога“. Слѣдъ това бѣхме подложени на единъ ужасенъ побой и тримата бити бѣхме съ постронги. Прѣвима бѣ постронгата на два и биятъ съ двата края, отъ които единътъ свършва съ жѣлѣзенъ спръшъ. . . . Всяка сутринъ капитанътъ идваше и биеше съ пѣсницитъ арестуванитъ, а прѣзъ дена най-малко веднѣжъ бивахме бити съ постронга: който ревѣше, бияха го повече. Храна никога не ни се даваше, нито пѣкъ вода. Дадехме ли нѣщо вържката на жандармитъ, можехме да пиемъ малко водичка.

Цонко Л. Шаренковъ, отъ гр. Силистра, 59-год., напусналъ града на първи май, разказва:

Прѣзъ първата половина на мѣсецъ априлъ бѣхъ отишълъ въ село Алфатаръ, да си купя брашно, обаче, не можѣхъ да намѣря тамъ и на 15 априлъ по десетъ часа тръгнахъ за село Аначикъ (Черковна). Каго вървѣхъ прѣзъ мѣстността „Рѣката Гора“ — най-късия пѣкъ между двѣтъ села — двама души ме нападнаха. Единътъ бѣше съ фесъ и имаше около 25 години, а другия съ остъръ калпакъ, около 20-годишенъ. Закараха ме на вжтръ въ гората, около 300 метра, въ мѣстността надъ „Параджика“. Почнахъ да имъ се моля да ме пуснатъ, като имъ говорихъ по турски. Оказа се, обаче, че тѣ не знаятъ турски, а говорятъ чисто ромънски. Взеха ми паритъ — 120 лева, чорапитъ, долнитъ дрехи и торбата ми съ хлѣбъ.

Биха ме съ сопа и най-послѣ ме накараха да се закѣля, че нѣма да кажа никому за станалото. Кѣзната бѣхъ заставенъ да произнесе по ромънски. Слѣдъ това тѣ ме оставиха и като се поотдалечиха, азъ продължихъ пѣтъ си да излѣза на шосето Алфатаръ-Акадѣнларъ. Мѣстото, дѣто ме обираха, отстои отъ село Алфатаръ на около 5—6 километра, а отъ шосето окоо 800 метра. На шосето излѣзохъ при хаѣето на Недѣлчо Аладжовъ и тамъ намѣрихъ двама жандарми. Разпавихъ имъ, че сж ме обирали, но тѣ не обърнаха никакво внимание на оплакванията ми, ами ми казаха да ида въ Акадѣнларъ или най-добрѣ въ Алфатаръ, което е по-близко и да се оплача тамъ. Отидохъ и се оплакахъ на ромънския околийски началникъ, който описа кждѣ съмъ билъ обранъ, какъ ми е взето и какви сж чертитъ на разбойницитъ. Слѣдъ това извика шефъ и му каза още веднага съ потеря да иде и залови разбойницитъ. Излѣзохъ вънъ и отидохъ въ кафенетъ на Александъръ Бобчевъ да чакамъ, а жандармитъ прѣгответъ жандармитъ. Слѣдъ шефътъ доде и ме извика въ полицията. Каза ми да прѣспя въ гаръ и сутринта заедно съ него и жандармитъ ще отидемъ да търсимъ крадѣтъ. Очевидно шефътъ не искаше да съдѣлава спокойствието, защото часътъ бѣше около 3 слѣдъ обѣдъ. Да търсимъ разбойницитъ единъ денъ слѣдъ кражбата значеше, че шефътъ нѣма намѣрение да ги прѣсѣдва. И азъ му казахъ, че не мога да чакамъ. „Тогава върви си“, ми каза той и ме напусна.

Въ сжщия денъ, по сжщия пѣкъ слѣдъ мене е билъ обранъ Никола Йовковъ, отъ с. Бабукъ, на когото взели 700 лева. Слѣдъ него е било обрано друго едно момче отъ с. Акадѣнларъ, когото взели 48 лева.

Тѣй се прѣсѣдватъ ромънскитъ разбойници: за прѣсѣдването на българитъ, обаче, ромънската полиция не се спира прѣдъ нищо.

Димитър Шеревъ, 49-год. отъ гр. Добричъ, напусналъ града на 16 мартъ разказва: че къмъ 1 мартъ м. г. е билъ виканъ въ полицията и съсипанъ отъ бой. Стоялъ тамъ 2 дена и принуденъ е билъ да даде 200 лева за да бѣде освободенъ.

Петъръ Влашки, 36 год., отъ село Долно-Чамурлий, земледѣлецъ, напусналъ селото на 1 май н. г. разказва:

Положението въ сѣверна Добруджа е непоносимо. Българитъ се прѣсѣдватъ на всяка крачка, поставени сж при изключителни условия. Никой не е сигуренъ за имота, живота и здравето

си. Всичко българско е напълно оставено на своеволията на ромънскитъ жандарми. Ромънската администрация всѣкога и всѣчески се старае да прокуди отъ Добруджа българското население. Никаква законность и справедливость не се проявява къмъ българското население. Въ сжщо така тежко положение се намиратъ турцитъ и нѣмцитъ. Въ страната царува пълна анархия и тероръ. Българскитъ книги се унищожаватъ. Притежателитъ имъ се наказватъ и гонятъ. Тия, които сж били кметове въ българското или германско управление, се третиратъ като неприятелъ на ромънската държава. Сжщо така, се третиратъ и тия, които сж били общински секретари или други чиновници или стражари. Улавяни биватъ и давани подъ сждъ. Тия пѣкъ, които бѣха избрани отъ населението като делегати въ сѣборитъ или за друго, отнасящо се до изразяване неговата воля, безъ разлика на народность, се изигрозно прѣсѣдватъ. Положението, въ което се намира добруджанския българинъ, добруджанското население, е не описуемо. Опиташъ ли се да се оплачиш на съгласненскитъ власти за нѣкои мизерии или несправедливости, които сж извършени къмъ тебе отъ ромънитъ, не можешъ да изложишъ истината, защото прѣводницитъ сж ромъни и гърци, които изопачаватъ работата и виновенъ излизашъ ти. Не по-добро е положението въ нашето село. За шефъ на секцията е изпратенъ нѣкой си Соломонъ, единъ безподобенъ обирачъ и изнудачъ, който за неизпълнение на неговитъ лични и съ нищо не оправдани прищевки заплашва съ побой, арести и откарвания.

На 10 априлъ н. г. ст. ст. шефътъ арестува въ секцията и би до съсиляне братята ми Иванъ Влашки 50-год. и Димитър Влашки 45-год. На голѣмия ми братъ шефътъ му взема сумата 2000 лева. Слѣдъ това се откараха въ Кюстенджа и какво е станало съ тѣхъ, не се знае. Никаква вина нѣматъ. Слѣдъ 5—6 дена идватъ да търсятъ и мене, но азъ бѣхъ избѣгалъ насамъ. Жена ми е била повикана въ секцията и разпитвана за мене. Арестувани сж Георги Топаловъ 50-год., Петъръ Владимировъ 40-год. много злѣ битъ, Кжнчо Стояновъ 37-год., той е бѣденъ човѣкъ и Михаилъ Георговъ 35-год. Никакви причини нѣма. Напр., Георги Топаловъ е арестуванъ за това, дѣто далъ квартира на българския учителъ. Самиятъ шефъ се хвалилъ прѣдъ нѣкои отъ селенитъ, че имало още осемъ души българи, които ще улови и откара. Ромънитъ открито говорятъ, че ако конференцията имъ даде Добруджа, тѣ нѣма да оставятъ ни единъ българинъ или турчинъ да живѣе тамъ. Такова е нашето положение.

Ромънскитъ режимъ въ сѣверна Добруджа.

Организиранъ грабежъ върху мюсюлманското и българско население.

А каква голѣма неправда се е извършвала съ това заграбване на 800,000 х. а. казва ни го синътъ на автора на закона за собствеността, В. М. Когалничану, който е въ състояние да знае интимнитъ мисли на своя баща, на когото е билъ нѣщо като частенъ секретаръ. Г-нъ Василе Когалничану, когато говори за ограниченията на извѣстни политически права въ Добруджа, поддържа, че тѣзи ограничения сж имали въ очитъ на тѣй често обвинявания за комунистични идеи Михаилъ Когалничану чисто армененъ характеръ, докато се прокара закона за собствеността. Михаилъ Когалничану, казва синътъ, бѣше единъ отъ твърдѣ малцината у насъ, които познаваха турското аграрно законодателство. Той се опасаваше, при прѣвърщането — абсолютно необходимо — на отоманската

собственостъ въ юридическа европейска собственостъ, да не се появятъ бунтове въ областта.*) А цитиранитъ вече депутатъ Сефендаки обясняваше смисъла на тази „абсолютна необходимостъ“.

Притежаваме нѣкои цифри за земята, която е била отнета отъ населението въ Кюстенджанския окръгъ и, при всичката си непълнота, тѣ все пакъ прѣдставляватъ извѣстенъ интересъ. Споредъ г. Vernescu, инженерътъ, който рѣководилъ разпрѣдѣлянето на земитъ въ Кюстенджанския окръгъ, държавата признала въ цѣлия окръгъ документи за 158,115 хектара, а е отхвърлила крѣпостни актове за 70,517 х. а.; вънъ отъ това, отъ влагането на документитъ, до самото отиѣране на земята, емигрирали сж сжщо и собственицитъ на 24,516 х. а. земя, признати отъ държавата, така че съ самата проверка и слѣдъ нея държавата си присвоила 95,033 х. а., а признава 158,115, вънъ отъ онова, което тя си присвоява отъ владѣнието на частнитъ собственици поради неспяна-

*) V. M. Kogalniceanu. Dobrogea. 1910. стр. 123.

дение на посоченото въ документа странство съ реалното, вънъ отъ многото неспрѣдставени, изгубени или изгорѣли документи, вънъ отъ отнетата 1/2 отъ всичкитъ земи.

Присвоенитъ отъ държавата около 800,000 х. а. земя е толкова хектара отнета отъ мѣстното население, отъ мюсюлмани и българи на първо мѣсто, тѣй като тѣ заемаха прѣобладающе положение въ економическия животъ на областта. Дълги години — отъ 1878 до 1882 г. се отлагаше разрѣшението на въпроса за собствеността и се държеше населението въ тревога и несикурность, за да се измисли и обоснове едно подобно масово обезземление. А че се вършеше една голѣма неправда, това бѣше ясно за всички, и то личи не само отъ парламентарнитъ дебати. Извѣстно е, пише единъ бившъ чиновникъ по държавнитъ имоти въ Добруджа, извѣстно е на всички, които сж се занимавали съ положението въ Добруджа, съ изключение, разбира се, на бюрократитъ отъ отдѣла за собствеността, а за нещастие тѣ сж, които разрѣшаватъ всички въпроси, че земята въ цѣла Добруджа прѣзъ 1882 г., ко-

гато се започна разграничението и комасацията, бѣше въ владѣнието на общинитъ, като всяка земя около нѣкое село се наричаше негова мера. Тая мера бѣше разпрѣдѣлена между всички жители за тѣхно ползуване така, че добрѣ или злѣ, цѣлата площъ на Добруджа се еладѣше — съ или безъ тапии — отъ населението на селата, а общината управляваше тая земя безъ намѣсата на държавата, освѣнъ по отношение на десѣтъка.*) И въпрѣки това, на селата, общинитъ и частнитъ лица се отнеха 800,000 х. а. земя, която се прѣвърна въ срдѣство за ромънизирание на областта.

При тая безогледна и безсърдечна експроприация на мѣстното население, отъ страха на държавата, не бѣха пощадени дори и селскитъ вакуфски имоти. Ромънската държава не призна въ Добруджа нито една пѣкъ селски вакуфски имотъ. Авторътъ на „Studiu asupra proprietate rurale în Dobrogea“ е дори саркастиченъ когато зачеква тая болѣзнена за мохамеданското на-

*) Вѣстникъ Constanta № 33, год. I. 1892 год.

Положението.

Предстои аржването на мирния договор и на австрийската делегация, чийто пълномощия се повърват.

Положението сега се очертава така: Германия, за да смекчи тежестта на договора, се опира, освен на своето 80-миллионно население, на днешна и утрешна Русия и на желанието на ниския елемент да се обедини. Австрия се опира на Германия, а за турците се застъпват мюсюлманите от цял свят. Остава само България, която се опира на правотата на своята наука и на всички безпристрастни обществени дѣатели в Европа. До колко нашата защита ще бъде надеждна, не е още ясно. Причини за голѣми психизми, обаче, няма.

Според „Пти Паризьен“, съветът на четирмата ще продължи проучването на турския въпрос, който вслѣствие постѣпките на представителитѣ на Индия, добиват друг изглед. Сега сж наклонни да запазят авторитета на султана върху една доста обширна територия въ вътрѣшна Мала Азия, като същевременно се осигурява самоуправлението на разнитѣ народности подъ закрилата на силитѣ, които ще добиятъ специален мандатъ.

Споредъ една римска телеграма, печатана въ много французки вѣстници, италианският печатъ коментира на дѣло окупацията на Смирна. Стоварването на гръцки войски въ Смирна прѣдизвикало живо безпокойство въ Италия, тъй като италианското обществено мнѣние смѣтало, че правата на Италия не били достатъчно зачетени.

Въ едно писмо отъ Българскъ специалниятъ пратеникъ на „Журналъ де Деба“ казва: Ромѣния ще работи за запазването на мира, противъ възобновяването на тронния съюзъ, чийто съдѣбъ ще бъде Италия. Държавниитѣ, които не виждатъ това, сж слѣпи.

В. „Викторъ“ обнародва една статия на Жоржъ Биенеме по полско-ромѣнското сътрудничество. Въ статията се казва, че намѣсата на Ромѣния и Чехо-Словашко въ Унгария има за цѣль да попрѣчи на маджарскитѣ болшевики да подадатъ ръка на украинскитѣ. Обаче, главната цѣль е окупацията на териториитѣ, които ще бъдатъ дадени на Ромѣния и Словашко. Ромѣнското настѣпление къмъ Тиса тури край на маджарскитѣ жестокости спрямо ромѣнското население. На сѣверъ ромѣнитѣ ще работятъ заедно съ поляцитѣ, за да завзематъ пунктоветѣ, прѣзъ които маджарцитѣ биха могли да се сношаватъ съ Украйна. Ромѣнскитѣ и полски войски сж на нѣколко километра далечъ единъ отъ други и полската Диега тѣта, че тѣхното присъединение е единственото срдѣство да се запази на армията противъ едно нападе-

ние тема. Въ една бѣлѣжка на своя трудъ той признава, че вакуитѣ въ Добруджа не били тъй значителни, както мислѣли нѣкои неосвѣтени по въпроса публицисти, и „както се прѣструва Високата Порта, за да може да повдигне закѣснѣли (просрочени) и неоснователни искания за нѣкакви претендируеми узурпирания на права, които ромѣнската държава била длѣжна да възстанови, — което прина, пише г. Романъ, повече на бакшиши, отколкото на цѣщо сериозно“).

г. Владеску-Олтъ, бившъ управителъ на отдѣла за държавнитѣ имоти въ Добруджа, слѣдъ като описва режими на собствеността въ Добруджа

установява съществуването на 14 вида собственици, произнася се още по бакшишски относително искането на турското правителство досѣжно вакуитѣ въ Добруджа: „Всѣки може да каже, че оня прочутъ въпросъ за вакуитѣ въ Добруджа е една турска дѣла, на която ромѣнската държава

ние на събранитѣ въ Силезия германски сили. Не би било нито справедливо, нито цѣлесъобразно, да се разоржатъ поляцитѣ и ромѣнитѣ тъкмо въ момента, когато тѣ започватъ да турятъ малко редъ въ източна Европа.

Балканската конфедерация.

Въ солунския в. „Еласъ“ четемъ слѣдното съобщение:

Научаваме се, че съюзниятъ договоръ, който билъ подписанъ между Гърция и Сърбия, съществувалъ само формално. Слѣдъ побѣдата на съюзницитѣ Сърбия почти се утвърдява, като се обединява съ хърватитѣ и словенитѣ. Сѣщо и Гърция ще получи нови територии на мало-азийското крайбрежие и въ Тракия. Обаче, договоритѣ, които продиктува съюза между Гърция и Сърбия, се измѣниха. Сърбия, съ увеличението си на сѣверъ, нѣма да има, ако говоримъ точно, балкански характеръ.

Но все-таки базата, на която се основаваше стариятъ съюзъ, продължава да съществува. Гърция и Сърбия фатално ще сключатъ нова спогодба, а отъ сега сж започнати за това прѣговори въ Парижъ.

Тия разисквания сж първия опитъ къмъ сключване на една балканска конфедерация. Щомъ се осъществи тая програма, ще се разиска и въпроса за присъединяването на България къмъ конфедерацията, която ще има по-широки размѣри.

Главното внимание на балканскитѣ държави ще бъде насочено къмъ запазването на пълна политическа независимостъ, безъ да се допуска намѣсата на никоя велика сила. Въ новия съюзъ ще участва и Албания; управлението на която ще трѣбва да се възложи на такава държава, която да не се намѣсва въ работитѣ на южна Европа.

Български свидѣтелства за Добруджа.

„Българинъ“, брой 86. 1878 отъ 3 септември.

„Журналъ де Санъ Петербургъ“, полуофициаленъ вѣстникъ публикува слѣдното свѣдѣние: Татаритѣ, малакѣнитѣ и руситѣ, които живѣятъ въ Добруджа, като не желаятъ да станатъ ромѣнски поданици, искатъ позволение отъ императорскитѣ власти да се прѣселятъ въ Русия.

„Българинъ“, бр. 87 отъ 7. IX 1878 г. Добруджа (отъ М. Тихчевъ).

Лѣската се тѣзи ромѣни отъ сладката надѣжда, че ще могатъ да слѣдятъ българщината въ ромѣнщина. Но това грамадно дѣло за днешния денъ е една химера. То можеше, но ако българина си бѣше въ прѣдшното робско положение. Но българина е вече каленъ въ борби за патриотизма. Религиознитѣ ни борби съ фанариотитѣ разбудиха нашитѣ народни чувства; възстанията ги разклащаха и подтикваха на напредъ; настоящата война за освобождението на нашето отечество укрѣпи и закри тѣзи

трѣбва да отговори енергично и окончателно“).

Дългитѣ прѣговори, водени отъ Високата Порта за тоя „бакшишъ“ и за тая „турска комедия“ се изостриха по нѣкога дори до дипломатически конфликти, но най-послѣ авортираха съ построянето на „монументалната джамия“ въ Кюстенджа. Съ цѣната на тоя „бакшишъ“, съ ласкави комплименти за качеството на мюсюлманитѣ, казвани на голѣми дни отъ високопоставени ромѣнски личности, и съ нѣколко декорации, раздадени на десетина турци и татари въ Кюстенджа и Цариградъ, Ромѣния си присвои вакуфскитѣ имоти, отъ които бѣдното мюсюлманско население, разорено отъ войната, имаше слѣдъ 1878 год. по-належаща нужда отъ всѣки другъ пѣтъ.

Указахме само на частъ отъ злинитѣ на режима за собствеността, за да се види системата, по която се е пристъпвало къмъ економическото разорение и къмъ прогонването на мѣстното население, на законно основание.

**) Constitutia Dobrogei. стр. 67. Бук. 1908 год.

патриотически чувства въ сърдцето на българина; тъй щото българина днесъ гдѣто и да е, билъ той въ Добруджа, билъ той въ Ромѣния или Сърбия, билъ той въ Македония или Албания, гдѣто и да е, казвамъ, българина облѣгчатъ или задъ гърба на българското княжество съ народна гордость ще казва: азъ съмъ българинъ, азъ съмъ отъ потомцитѣ на страшия Крумъ, на Великия Симеонъ и на славнитѣ Асѣновци! Като прочете тѣзи думи, тая партия въ Ромѣния ще разбере добръ чувствата на българина въобще. Нека прочее се не лѣжатъ, че българина днесъ ще може да се поромѣни. Не го вървайте, господо ромѣни, не; българина е днесъ възродеи; тоя ще защитава съ храбростъ своето име, като наслѣдство отъ неговитѣ славни прѣдци.

Тая партия, като казвамъ, че ще дадеи най-широки права на пълна свобода на Добруджанското население, е на мнѣние, че българитѣ ще бждатъ благодарни. Но и това е една теория на умствено слѣпи хора. Тѣ забравятъ, че свободата, основана на принципа на народноститѣ, никога не може да се заличи съ каквато и да е друга свобода, основана върху началата на сила и на господство. Физическата сила е била и ще бѣде винаги навита и побѣлена отъ материята. Нека немския професоръ Шопенхауеръ гали Бисмарка послѣ побѣдата му надъ Франция и казва: „Въ свѣта на челоуѣка, както и въ царството на животнитѣ, това, което царува, то е силата, а не правото; правото не е, освѣнъ само една мѣрка, която показва силата на челоуѣка“. Съ течение на врѣмето и съ успѣхитѣ на човѣчеството въ просвѣщенето ще се осъществи идеята, че това, което царува въ свѣта, то е правото, а не силата. Човѣчеството днесъ се сили за зближаване съ своитѣ еднородни групи. Неговата сила е морална, то е правото. Нека Пруссия дава най-широка свобода и най-голѣми правдини на жителитѣ въ Елзасъ и Лоренъ; нека Турция прави прѣобразования въ Македония, Епиръ и Тесалия; нека Сърбия дава каквито ще права на присъединенитѣ и български земи, нека Ромѣния въвежда най-новата свобода; нека дава най-голѣми правдини и нека въведе съвсѣмъ новъ моделъ на управление въ Добруджа; душата на българина и въобще на челоуѣка никога не ще бѣде задоволна. Тя ще търси нѣщо по-високо, тя се ошѣща призвана отъ единъ силенъ и безпокоителенъ гласъ: гласътъ на любезното отечество, на съединението му въ едно цѣло, подъ едно управление, било то по-ограничено въ свободата или въ правдинитѣ.

(Изъ списанието „Nouvement Dobroudja“, брой 15).

Ромѣнски ученъ за Добруджа.

Етническиятъ характеръ на сѣверна Добруджа.

Думата ни, пише: „Мувманъ Добрудженъ“, а за едно съчинение на ромѣнския филологъ и географъ Григори Гр. Данеску, озаглавено „Географически и статистически рѣчникъ върху департаментитѣ Тулча и Кюстенджа“. Този официаленъ трудъ, който излѣзе

Ромѣнски ученъ за Добруджа.

Етническиятъ характеръ на сѣверна Добруджа.

Думата ни, пише: „Мувманъ Добрудженъ“, а за едно съчинение на ромѣнския филологъ и географъ Григори Гр. Данеску, озаглавено „Географически и статистически рѣчникъ върху департаментитѣ Тулча и Кюстенджа“. Този официаленъ трудъ, който излѣзе

Но, вънъ отъ законитѣ разпоредби, има и извънзаконитѣ, злоупотреби, власти отъ всѣкакъвъ видъ, и които въ Добруджа сж били може би още по-попакостни за мѣстното население.

Чиновницитѣ въ Добруджа бѣха не по-малка пакостъ за населението, отколкото жестоцитѣ принципи на закона. Безброй сж порицанията, изказани въ ромѣнския парламентъ и въ пресата за тѣхъ. М. Кочаличану казва, че „Добруджа: стене подъ бирницитѣ и секретаритѣ, които сж по-ужасни и по-зли отъ турскитѣ еничери“. Василе Когаличану признава, че пресата наричала Добруджа „страна на грабежа“ и че тамъ всичко се изражда въ „шикани, злоупотреби и безаконности безъ брой“. Важниятъ яшки вѣстникъ „St. ada României“ още прѣзъ августъ 1878 год. пише, че правителството подготвя кадритѣ на бждещето управление и правосдѣие въ Добруджа съ всѣчки осѣдени чиновници отъ Бесарабия, хора, чиято „грѣзна слава“ е станала пословична; и за която се говорило дори въ Берлинския конгресъ.

въ Букурещъ въ 1886 год., бѣше премиранъ отъ министерството на индустрията и ромѣнското географско дружество въ едно общо заседание прѣдседателствувано отъ кралъ Каролъ.

Прѣдставаме най-внимателно двата тома на рѣчника на Данеску и всѣка страница ни принуждава да констатираме старанието на автора, подобно на съотечественицитѣ си, да прѣдстави, че въ Добруджа българскиятъ елементъ е незначително малцинство. Но, въпрѣки това, той не е билъ въ състояние да потлѣчи истината, отнасяща се до числената величина на българския елементъ и другитѣ народности съ сѣверна Добруджа. Излагайки фактическото положение на различнитѣ народности въ окръжитѣ Тулча и Кюстенджа, Данеску прѣдсказва съ увѣреностъ ромѣнизацията на тази българска земя.

Слѣдъ като твърди, че прѣзъ врѣме на турското господство надъ Добруджа, ромѣнитѣ отъ тази страна сж се наричали българи и сж показвали незнание на ромѣнския езикъ, за да се отърватъ отъ турското прѣслѣждане (стр. 204), Данеску дава на стр. 205 слѣдната характеристика на българитѣ отъ Тулчанския и Кюстенджанския окръжи:

„Българитѣ, които сж отъ славянски произходъ, сж се настанили въ Добруджа прѣди ромѣнитѣ, въ 7-я и 8-я вѣкове и успѣли да завладятъ дѣсия брѣгъ на Дунавъ до Черное море. И до сега тѣ съставлятъ голѣмото мнозинство отъ населението въ тази областъ. Тѣ се занимаватъ съ земледѣлие, което е главния източникъ на срдѣщата имъ за живѣние; тѣ се занимаватъ още съ скотовѣдство и лозарство.

„Ромѣнитѣ и гърцитѣ ги подиграватъ и ги смѣтатъ за хора съ проста култура и назадничаи. Но тѣзи подигравки, казва Елизе Реклю, сж несправедливи и безосновни. Безъ да иматъ ловкостта на ромѣнитѣ и обрѣщенията на гърцитѣ, българитѣ сж останали напредничави и привѣтливи, въпрѣки многобройното имъ робство.

„Българитѣ отъ сѣверна Добруджа не хранятъ приятелски чувства спрямо ромѣнитѣ, тѣ мечтаятъ за присъединяване Добруджа къмъ българското отечество... Тѣ се държатъ враждебно спрямо ромѣнскитѣ власти, но мѣрките, взети отъ послѣднитѣ да попрѣчатъ на единъ почти осъщественъ съюзъ съ останалитѣ народности, отправенъ срѣщу Ромѣния, сж направили тѣзи хора послушни и покорни поданици (565—566 стр.).

По-нататкъ авторътъ констатира, че „българскиятъ елементъ съставя въ сѣверна Добруджа компактна маса и не се поддава на асимилация“. Тукъ ромѣнскиятъ ученъ съставя необходимоста да каже нѣколко утѣшителни думи на своитѣ съотечественици: „Българитѣ, казва той, малко по малко ще отстъпятъ мѣсто на ромѣнитѣ“.

То интересно става по-голѣмъ, когато се дойде до численитѣ данни, които дава Данеску за всѣки градъ, всѣко село въ Тулчанския окръгъ. Подобни точни данни авторътъ не дава за Кюстенджанския окръгъ: той се за-

(Слѣдва на IV страница).

В. М. Когаличану, въ книгата си „Добруджа, политически права безъ свободи“, цитира много показания и документи въ сжния смисълъ. Тукъ ще приведемъ два други мнѣния, изказани въ парламента. Емилъ Костинеску, отнѣслъ много пѣти ставалъ министъръ на финанситѣ, казва въ заседанието на камарата отъ 7 февруари 1880 г. слѣднитѣ думи: „Това, отъ което най-много се оплаква днесъ населението на Добруджа, то сж настанитѣ се тамъ секретарь-бирници (нотари). Понеже въ общинитѣ не се намиратъ хора отъ мѣстността, които да знаятъ да пишатъ ромѣнски, за да съставятъ книгата и да извършватъ формалноститѣ изисказани отъ административнитѣ правилници, настанили сж се тамъ дошли отсамъ Дунава всѣкакви нехранимайковци, хора, които търсятъ авантюри, или по-точно, които търсятъ мѣсто, което по-лесно да се поладѣ на тѣхнитѣ грабителски приеми. Така нотаритѣ, които се намиратъ днесъ изъ турскитѣ и татарски села, и мога да кажа, изъ всѣкитѣ общини на Добруджа, сж едно злочестие, единъ истински безогледенъ грабежъ за тамошното население. (слѣдва)

доволява само да даде общото число на населението въ отблъзнитъ градове и села, безъ да посочи числеността на отблъзнитъ народности.

Отъ 82 града и села отъ Тулчанския окръгъ, съ изключение на околията Сулица, Данеску изброява 32 села съ чисто българско население. Тъзи сж Башкьой, Бейдаутъ, Камберъ, Камена, Каили-Буджакъ, Караманъ-кой, Карамасуфъ, Армутли, Караелеръ, Касапъ-кой, Какаджи, Черна, Горно-Чамурли, Долно-Чамурли, Чинели, Каделькъ, Конгазъ, Кулелия, Ени-кой, Фрекатзе, Хаджиларъ, Хамамджи, Ялла, Иглица, Исанъ-Чешме, Паша-Кашла, Потуръ, Сарж-Гьолъ, Сарж-Носуфъ, Сату-Ноу (Бабадашка околия) и Сату-Ноу (Тулчанска).

Срѣщу тѣзи чисто български села, ромжискитъ ученъ изброява четири, именно: Бабадагъ, Али-бей-кой, Католай и Тасковъ, чието население въ голѣмата си частъ е българско и 5 села: Бешъ-Тепе, Казъмиев, Налбантъ, Печенега и Зебилъ, половината отъ населението на които е българско и половината ромжиско.

Отъ 82 селища въ Тулчанския окръгъ Данеску не може да изброи, освѣнъ 9 села чисто ромжиски и 7 други, въ които ромжиското население прѣобладава. Останалитъ се отблъзватъ отъ него като руски или литвански (14), германски (3), турски, татарски и пр. Но срѣдъ тѣзи инородни елементи Данеску отблъзва принажтието на значителни български групи, които въ всѣко село иматъ свое училище, черква, свещеници и учители.

Споредъ статистическитъ данни, дадени отъ Данеску, българскитъ елементи господствуватъ въ главнитъ градове.

Напр. въ Тулча, който брои 17,334 жители, ромжискитъ географъ казва, че има 4071 българи, 3761 ромжии, 2813 руси, 1808 липовани, 1342 гърци, 1753 евреи, 370 германци, 69 австрийци, 424 турци, 278 арменци, 506 татари. Отъ 3101 души, съставляващи населението на Бабадагъ, Данеску брои 1088 българи, 590 ромжии, 668 турци, 169 татари, 210 арменци, 207 евреи, 47 руси, 19 гърци, 17 германци и 72 цигани.

Въ околията Истру, намираща се между Бабадагъ и Кюстенджа, има 17,000 жители, отъ които 11,000 българи, 3,000 ромжии, 2500 турци, татари и пр.

Въ Бабадашко Данеску изброява населението на 20,000 души, отъ които 9,000 българи, 2,000 ромжии, 2,000 турци, 5,000 руси-липовани, 1500 германци и другитъ гърци, евреи, арменци и др.

Ето цифритъ отнасящи се до сѣвѣрна Добруджа, която ни дава единъ ромжиски ученъ въ едно съчинение покровителствувано отъ ромжиския кралъ Кароль и наградено съ всички високи ромжиски научни институции, основателитъ на които сж държавници като Кантакузино, генералъ Барози, Лаховари, Майореску и пр.

Нашиятъ печатъ за Добруджа.

„Дунавски Търг, Вѣстникъ“, подъ заглавие „Тежка отговорностъ“, пише: „Слѣдъ катастрофата на фронта, аспекти протестираха, сочеха виновницитъ и съжеляваха сѣдбата на България. Изглежда, обаче, че и днесъ, когато въ насъ огънь гори и отечеството ни се намира въ голѣма неизвѣстностъ за своето бъдеще и когато още не сме чули думата на мирната конференция въ Парижъ, пакъ тръгнахме по стария пътъ. Министерски кризи, партийни ежби, гонения, приготовления за изборна борба, конгреси на всевъзможни партийни и професионални организации. Да, всѣки припка, всѣки бърза да се настани и удовлетвори своя *egoistic* интересъ, като си оталича вниманието отъ здравата защита националната кауза на страната ни. Тежка е отговорността на всички партийни и др. първенци, които се оказватъ слаби патриоти и зелени шержавници. И това става въ оня трагиченъ моментъ, когато влатната Добруджа се намира подъ чуждо иго и когато маса бѣжанци, наши мили братя и сестри, прогонени отъ своитъ бащини огнища, плъзнаха по нашия дунавски край да намѣрятъ спасение и почивка. Това сж мъченици на

националната ни гордостъ, които роптаятъ противъ ромжиския тежъкъ режимъ и търсятъ защита отъ майка България. Софийскитъ голѣмци сж далече, тѣ само слушатъ и четатъ за добруджанския робъ, а ние сме близо до него, *виждаме* го.

Въ настоящия важенъ моментъ, когато сѣдбата ни е въ чужди ръцѣ, не *вжтрѣшни* ежби трѣбва да бждатъ лозунга на нашитъ управници, а дължностъ, единодушие, спокойствие и високо съзнание за голѣмитъ отговорности, които тѣ иматъ прѣдъ отечеството“.

ХРОНИКА

Кметътъ на Антимовската община, Тутраканско, Даудъ Ахмедовъ, за да бжде въ добри отношения съ окол. началникъ, е „шедъръ“ и то „много шедъръ“ за смѣтка на населението. Щомъ му се поиска храна или добитѣкъ за клане въ града, „веднага нарежда“ да се намѣрятъ и изпратятъ отъ селянитъ на Антимово. Ако нѣкоя жена — защото мъже въ селото не сж останали, всички сж прокудени, — ако нѣкоя жена се осмилн да се противн и не даде, може би, единичкото си годно за работа добитѣче, кметътъ, шефътъ и нотарътъ (секр.-бирника) на сила отниматъ добитѣка.

Прѣди нѣколко дни кметътъ повиква въ общината вдовицата Стату Стоева, 56 г., която миналата година е дала и ризата отъ гърба си, за да може да купи чифтъ волове, та чрѣзъ работа на изполица да може да храни сирацитъ си, — повиква тая жена и поиска да даде едина си волъ за храна на италианскитъ войски въ Тутраканъ, а отъ К. Д. Котковъ поиска единствената му биволица за сѣщата цѣль. Въпрѣки плача и риданията на дѣцата отъ дѣтѣ сѣмейства, добитѣцитъ били взети и откарани въ града. Отчаянитъ хора отиватъ да разбератъ работата въ Тутраканъ. Оказва се, че италианцитъ не сж искали никакъвъ добитѣкъ, а се касаело за прѣхраната на града, но при условие, че добитѣкъ, който се събира отъ селата, ще бжде негоденъ за работа или пъкъ не въпрѣгателенъ. И добитѣцитъ били освободени.

Поручикъ Петреску, началникъ на жандармерията въ Балчишка околия, за чийто гешефтарства за смѣтка на населението ние писахме въ броя си отъ 10 того, е смѣненъ, поради сѣщия скандалъ.

На 18 априлъ, Константинъ, познатъ по прѣзвие Бабинъ Марининъ, 43 г. отъ с. Вискьой, Тутраканско, купилъ двѣ крини храна и на грѣбъ я отнася на воденицата на Ангелъ Цоневъ, който обслужва с. Сарж-Гьолъ, Чаушъ-Махале, Антимово, Вискьой и др., за да я смѣли. За да избѣгне грабежитъ на ромжиската администрация, отива ношно врѣме.

Къмъ часътъ 1 слѣдъ, полунощъ Константинъ, който чакалъ въ воденицата редъ за да смѣли своята храна, забѣлзва, че край прозореца на воденицата се мѣрка нѣкакъвъ човѣкъ. Събудилъ воденичаря и двамата излизатъ вънъ и забѣлзватъ на около 50 крачки разстояние човѣкъ облеченъ съ шинелъ и въоръженъ съ пушка. Тоя човѣкъ стрѣлялъ върху нмъ, но не олучилъ никого. Тѣ се повръщатъ да забѣлзатъ въ воденицата и тогава забѣлзватъ, че на 15 крачки отъ тѣхъ стои въпрѣгната съ два коня каруца, край която стояли други двама души. Още не влѣзли въ вратата, чува се новъ изстрѣлъ и Константинъ билъ раненъ. Воденичарътъ успѣва да го завлѣче вътрѣ въ воденичарската си стая и залоставя вратата. Убийцитъ-крадци влизатъ, обаче, въ воденицата и задигатъ всичката храна, която намѣрили тамъ. Ранениятъ билъ отнесенъ въ Тутраканъ и отъ тамъ въ Букурещъ, дѣто се поминалъ.

Интересното въ случая е, че шефътъ и кметътъ на с. Сарж-Гьолъ, на кѣдѣто водѣли диритъ на каруцата, отказали да съдѣйствуватъ за откриване на крадцитъ. Ромжиската администрация разрѣшила дѣлото просто: наказала воденичаря да плати откраднатата храна.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Американскитъ конгресъ.

Парижъ, 21 май. (Американска радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Вашингтонъ: 67-та сесия на Конгреса ще бжде открита. Конгресътъ ще се занимае съ слѣднитъ въпроси: договорътъ за мира, лигата на народитъ, желѣзопѣжнитъ линии, марината, избирателнитъ права на женитъ, подобрене на армията и реорганизация на флотата.

Маршалъ Фошъ при Клемансо.

Парижъ, 21 май. (Радиотелеграма). На врѣщане отъ обиколката, прѣзъ която посѣти французкитъ, американски и белгийски окупационни войски на германска територия, маршалъ Фошъ бѣ приетъ въ понеделникъ сутринта отъ г. Клемансо въ министерството на войната. Главнокомандующиятъ съюзническитъ армии докладва на министъръ-прѣседателя за своята инспекционна обиколка и за разговоритъ, които е ималъ съ командующитъ съюзнитъ армии. Неговиятъ устенъ докладъ, който слѣдъ два дни ще бжде прѣставенъ писмено, обхваща военнитъ мѣрки прѣдложени за въ случай, че германскитъ делегати откажатъ да поднишатъ мира.

„Журналъ де Деба“ се научава, че военнитъ мѣрки, прѣдложени отъ маршалъ Фошъ, сж били разглеждани заедно съ г. г. Уйлсонъ и Лойдъ Джорджъ.

Ревизия на договоритъ отъ 1839 г.

Парижъ, 21 май. Белгийскитъ министъръ на външнитъ работи г. Поль Химансъ и холандскитъ министъръ на външнитъ работи г. Ванъ Карнебекъ изложиха въ понеделникъ слѣдъ обѣдъ прѣдъ сѣвѣта на петимата становищата на своитъ правителства по въпроса за ревизията на договоритъ отъ 1839 г. Г. Поль Химансъ, въ едно много слѣржано по тонъ изложение, разгледа послѣдователно въпроса за Шелда (Еско) и въпроса за Лимбургъ, като изтъкна неудобствата и опасноститъ, на които е изложена Белгия вследствие фактическото положение, създадено отъ тѣзи договори. Отъ своя страна, г. Ванъ Кар-

небекъ, отговаряйки много любезно, подкрѣпи холандското гледище. Той се помъчи да раздѣли териториалнитъ въпроси отъ юридическитъ и икономическитъ и даде да се разбере, че Холандия не ще отстапи по първитъ, на е разположена да се споразумѣе приетелски съ Белгия по другитъ въпроси, които, както се знае, засѣгатъ юридическия режимъ на Шелда и евентуалната постройка на каналитъ отъ Анверсъ за Лиежъ и отъ Анверсъ за Рейнъ.

Френско-английски прѣговори.

Парижъ, 21 май. Английскитъ държавенъ секретаръ за колонитъ Лордъ Милнеръ и французкия министъръ на колонитъ г. Анри Симонъ се срѣцнаха въ вторникъ слѣдъ обѣдъ за проучване спогодбата, която трѣбва да се постигне между Франция и Англия отъносително Камерунъ и Того.

Работата на мирната конференция.

Парижъ 21 май. Въ вторникъ имаха засѣдание комиситъ за военно-пѣлнитъ, за чехо-словашкитъ работи, за югославянскитъ работи, за Полша, както и комисията за поправкитъ.

Прѣговоритъ съ Австрия.

Парижъ, 20 май. (Радиотелеграма). Размѣната на пълномощията межау австрийската делегация и съюзническата комисия стана въ понеделникъ слѣдъ обѣдъ въ павильона Хенрихъ IV, въ залата, гдѣто е роденъ въ 1638 г. Людовигъ XIV. Отъ страна на съюзницитъ присѣдствуваха: прѣседателтъ на комисията г. Камбонъ, г. Хуайтъ, (за Съединенитъ Ща.и), лордъ Харденъ (за Англия), г. Д. Мартини (за Италия) и г. Матия (за Япония). Отъ австрийска страна присѣдствуваха държавния канцлеръ г. Ренеръ, г. Клайнъ, прѣдставителъ на държавния секретаръ за външнитъ работи и г. Шулеръ, директоръ на икономическия отдѣлъ при министерството на външнитъ работи. Австрийскитъ делегати врѣчиха пълномощията си на делегатитъ на съюзнитъ и сдружени сили, които отъ своя страна врѣчиха своитъ пълномощия. Това не продължи повече отъ 5 минути.

Американскитъ конгресъ откритъ.

Парижъ, 21 май. Съобщаватъ отъ Вашингтонъ: Извънредната сесия на конгреса бѣ открита въ понеделникъ по обѣдъ.

Г-ца Юрданка Иванова

Г-нъ Кръстю П. Шикерджийски

търговецъ

Сгодени 15. V. 1919 год.

Горна-Орѣховица

Видинъ

ПАНИХИДА

По случай годишнината отъ смъртъта на нашия неврѣжливъ съпругъ и баща

КИРЧО ПЕТРОВЪ

отъ гр. Добричъ

на 25 май ще се отслужи за упокоение душата на покойника панихида въ църквата „Св. Троица“ гр. Добричъ.

Поканаатъ се роднинитъ, приятелитъ и почитателитъ на покойника да присѣдствуватъ.

ОТЪ ОПЕЧАЛЕНОТО СЪМЕЙСТВО.

НОВА КНИГА

ИЗЛѢЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ И СЕ ПУСТНА ВЪ ПРОДАЖБА КНИГАТА

„Добруджа въ общия конфликтъ на интереси“

политико-икономически етюдъ.

отъ Д-РЪ П. ВИЧЕВЪ □ □ □ Цѣна 6 лева.

Достѣпна се отъ редакционния комитетъ на Добруджанската организация.

Площадъ „Черна Джамия“, № 5 — София.

На книжари 20% отстъпка.

Дружествата да съобщатъ, по колко екземпляра ще имъ сж необходими за да имъ се изпратятъ.

КООПЕРАТИВНА ПЕЧАТНИЦА „ГУТЕНБЕРГЪ“ — СОФИЯ.